

srca za gospodarstvene težnje, kakor pa za politično hujskanje.

Župnik Medved: Zvišanje plačil od nasprotnika Šunka omenjenih ljudi so povzročili mestni poslanci.

Šunko: Ja, kje pa so tedaj bili kmečki naši poslanci. Sicer pa to ni res in tega ne verjamem. Ja, ako bi bilo vsem drugim stanovom zboljšano plačilo in samo duhovnikom ne, potem bi to že verjel, toda mestni poslanec gotovo nobeden ni glasoval za zboljšanje plačila duhovnikov, ker vidi, da že itak pretežno nosijo svoje debele trebuhe.

Župnik Medved (požira nekaj in molči).

Šunko: Dragi mi kmetje sobrati in sotrpini. Kot prost človek vendar to-le razsodim: Toti shodi prirejani od klerikalne stranke, to je sama sleparija, ker dokler ne bodejo prišli kmetje za poslance v deželni in državni zbor, poprej ne bode za nas kmete nič boljše!

Župnik Medved: Kmet ne more biti za poslanca, ker je premalo študiran.

Šunko: Zakaj pa so leta 1848. bili kmetje dovolj študirani za poslance? Zakaj pa so nemški kmetje na Srednjem in Gornjem Štajerskem dovolj študirani za poslance? Ako so bili leta 1848. naši kmetje dobri za poslance, ko niso znali niti pisati, niti ne brati, zakaj pa potem niso danes?

Župnik Medved (ne ve, kaj bi odgovoril. Nato zašepeče, kakor v pravem gledališču, sufler, neki klerikalček, od zadej Medvedu na uho: «Vprašajte Šunka, kaj so takrat kmečki poslanci storili?» Medved ponosno povzdigne glavo ter vpraša:) Kaj pa so takrat kmečki poslanci in njih tovariši storili in dosegli?

Šunko: Desetino in roboto so odpravili, katere od tistega časa več ni!

Župnik Medved: Zdaj pa je bolj „aklik“, kakor je bilo tedaj. Danes mora imeti kmet najmanj dve latinski šoli, ako hoče biti za poslanca, mora biti učen.

Klerikalček (neka prava farska podgana zašepeče): Ja učen mora biti, bolj že kakor Kresnik.

Ogoljufan hudobec.

Konec.

Ko je prešlo sedmo leto in napočil dogovorjeni dan šel je kovač v gozd k — vragu, ki ga je že čakal pri znani bukvi.

»Denarja ne potrebujem več, imam že vsega dovolj,« dejal je mojster zelenemu, »pa zaradi ljubega miru v našem mestecu te prav lepo prosim, da mi izkažeš še eno dobroto.«

»No, kaj pa hočeš?« obregne še peklenščak, »le hitro mi razodeni svojo željo, saj veš, da sem mogočen!«

Kovač ponižno nadaljuje: »Da bi imeli pri nas pred najhujšim jezikom, kar jih miga pod solncem, vendar enkrat mir, prosim te, pojdi prihodnji četrtek ter prihodnjo soboto in nedeljo zvečer k ženi dohtarja Grabeža in jo prisili, da obljubi, nikdar več delati s svojim strupenim jezikom nemira in razpihovati sovraštva in jeze. Vsakokrat smeš ostati pri njej le eno uro in seveda ubiti je nikakor ne dovolim.«

»Če ni nič drugega, to ti prav lahko izpolnim,« odvrnil je rogač, ter se se toli grozno nasmejal, da se je stresla kar cela gora. Prestrašeni kovač je urno pobral svoje pete in jo popihal domu.

Sunko (navdušen): Stokrat boljši poslanec bi bil Kresnik za nas. On pozna nas, on ve, kako se nam godi, on vidi, kako po naši dolini voda teče, kolikšno nam napravi škodo. On je dovolj učen za nas, ker več zna, kakor marsikateri naših poslancev, ker ima več srca za nas, kakor pa tisti, ki tega kraja nikdar ni videl, tisti, ki je tam neki onkraj Maribora doma.

Župnik Medved (začne o drugi stvari govoriti)! Glejte slovenski kmetje nemške napise na novem sodnijskem poslopju, glejte nemške uradnike, kateri nočejo slovensko pisati, katerih ljudstvo ne razume in kateri ne razumejo ljudstva.

Šunko: Pa ni res! Toda zakaj pa nam branite vsak poduk v nemškem jeziku, zakaj zatirate vsaki nemško šolo, tako da se ne more nihče nemški naučiti? Vi pa seveda znate vsi dobro nemški, samo mi bi naj ostali vedno zabiti.

Župnik Medved (se skrije iz odra in tako kakor Robič ne pride tudi on več nazaj.)

Roškar (ni ga nikjer videti in ne ve se, kedaj se je izgubil).

Klerikalni kmetje (so se razskropili).

Napredni kmetje: Naš Šunko je prava kmečki kri, ki se celo — Medveda ne boji!

Šunko, Dobršek, Šaster in Stričič: Živel napredak, živel „Štajerc“!

Epilog.

Nato je nastalo nepopisno navdušenje zbranih kmetov in mnogi klerikalci, ki so prišli nazaj, postali so naprednjaki. Šunko, Dobršku, Šasteru in Stričiču se od vseh strani častita, ker se jim je posrečilo, klerikalno žaloigro tako odločno spremeniti v veselo igro. Robič, Roškar in Medved izrečejo na potu proti domu, da so bile žalostne vloge, katere so sprejeli v tej igri, jako nehvaležne, ker se je med kmeti v bistričkem okraju že preveč zjasnilo. Zato bodejo priredili najbrž v kakem drugem bolj temnem okraju zopet novo igro. Mogoče pa, da se znajde tudi tam kakšna luč, ki bode oder razsvetila.

V četrtek zvečer šel je dohtar Grabež v čitalnico, kjer se je vršil zaupen shod. Zbrali so se naši »prvaki«, kakor advokati, župniki, kaplani ter njihovi kimavci in priganjanci, da bi se posvetovali, kako bi se dal ubogi slovenski kmet vkljub »Štajerčevemu« prizadevanju še nadalje voditi za nos. Seja je trajala dolgo, a potem so se voditelji še prav prično krepčali, češ: danes si smemo malo več privoščiti, ker nam bode to, kar smo nocoj iztuhtali, nosilo še veliko dobička.

Kakor povsod, kjer se kujejo črne in nepoštenne misli, tako je bil tudi vrag pri tem shodu za podpihovalca. Neviden je stal za vsakim govornikom, ter mu šepetal na uho. S svojim uspehom je bil zelo zadovoljen. Zato se je ob jednajših vesel in korajžen podal k Grabeževki.

Znano vam je gotovo, da se vrag lahko spremeni v stvar, kakoršno le hoče: Evi se je prikazal kot kača, marsikateri pijanček je videl v temni noči črnega mačka z žarečimi očmi, k dekletom prileze v podobi vrliga fanta, mladeniče zopet zapeljuje v podobi nebeškolepkih devic, a slovenskega kmeta zavaja na kriva pota v obleki farjev in advokatov. Tisto noč je prilomastil k hudi doktorci v podobi njenega moža.

Z velikim ropotom je odprl vrata. V sobo prišedši se

Nemiri na Balkanu.

Vedno in vedno prihajajo poročila iz Makedonije in iz Turčije, katera se glase od dneva do dneva strašnejša. S smodnikom (pulvrom) in dinamitom nastopajo Bulgari ne le proti Turkom, temveč tudi proti kristjanom in Grke morijo, ako jih le dobijo v pest.

Turki in Albanci pa nastopajo po svoji že nekdanji navadi še grozovitnejše. Samo v enem dnevu so usmrtili v neki vesi po imenu Alamdzik nad 220 Bulgarjev.

Evropske države se skoraj ne brigajo za te dogodke, čeprav njih ti prav za prav dan za dnevom izivljejo, da bi se morale usmiliti brezštevilih, nedolžnih žrtev teh ljutih razbojnikov, ne, nasprotno, Evropa zre mirno to klanje, k večjemu, da še ta ali druga država, kakor na primer Angleška ali Francoska iz dobičkaželjnosti ustaše podpira in tako rekoč vliwa olje v ogenj.

Kakor se poroča, se godi Turkom v okraju Adrianopol prav slabo, tudi napadi na železnice se množijo. Turška država ne bode najbrž tega delj časa mirno gledala, temveč bode Bulgariji napovedala vojsko. Celo sedajno stanje je skoraj tako, kakor je bilo pred začetkom vojske med Grki in Turki, v kateri se bili Grki kakor je znano pred par leti od Turkov pošteno tepeni. Tedaj so dovolili Grki da so se zbirale v njihovi deželi čete ustašev, katere so morale ropale in požigale v sosečih turških krajih. Turčija je seveda nasprotovala in se je pritoževala glede teh izgredov napram grški državi, toda ta, namesto, da bi bila končala klanje, je vložila zopet svoje pritožbe proti Turčiji in ta seveda je bila radi tega primorana napovedati Grkom vojsko. Vsakdor ve, kako slabo se je Grkom tedaj godilo.

Ravno take so sedaj razmere med Bulgarijo in Turčijo. Ali bode Bulgarija tudi tako nespametna, da bode pričela s Turki vojsko, to se bode pokazalo že morda v par dnevih, gotovo pa je, da sta Bulgarija in njen knez Ferdinand kriva vsem izgredom.

opotekal kakor natrkan pijanec, mahal z rokami in se nalašč zaletel v omaro, kjer je bila shranjena dragocena posoda, da je glasno zažvenketalo in da so se vsule na tla črepinje ubitih čaj in steklenic.

Grabeževka je hitro vstala in se zagnala v vruga ali kakor je mislila, v svojega moža. Jela sta se suvati in ruvati in metati po tleh. Ko se je utrudila, kričala je na vse grlo: »Oj jaz uboga žena, nisem li zadosti nesrečna, ker sem se navezala za celo življenje na tebe, ničvredneža? Zdaj se pa celo pijančevati začinjaš?«

Namisljeni mož dene nato z opletajočim se jezikom: »To sem storil iz same žalosti, ker imam tako hudo ženo in takšen, kakoršen sem zdaj, pridem domu tako dolgo, dokler ne postaneš boljša in mirnejša. Bodemo že videli, kdo je gospod v hiši!«

Tristo kosmatih medvedov, zdaj se je začela se le prava komedija: vrag je moral bežati iz kota v kot, iz sobe v sobo, ona pa za njim, obdelujoč njegovo glavo s pestjo in kričeč na vse grlo: »Ti krmižava sirota, mar li misliš, da sem jaz slovenski kmetavs? Ti, ti, ti bi bil rad gospodar v hiši? Ti zgaga, ti črni kostrun, ti jalova uš, poberi se vun!« — Ta dirindaj je trajal, dokler ni potekla ura, in vrag je moral oditi.

Razne evropejske države še hočejo enkrat opominjati bolgarsko deželo, naj napravi konec groznemu klanju, naj ne povzroči vojske z Turčijo. Toda ta opomin ne bode imel najbrž nikakega vpliva, ker nikakor ne ravnaajo vse evropske države v tej zadevi popolnoma odkritosrčno in pošteno. Žalibog, to je sedaj dokazano, da podpirajo Angleži bulgarske roparske čete na tihem z orožjem in s smodnikom, ravno tako Francozi. Pred kratkim se je namreč v Bulgarijo pripeljalo več vagonov na katerih je bilo pisano, da je v njih celuloza za papir, a bile pa so v resnici v teh vagonih francoske puške, smodnik in kroglice. Zato se nam pač ni čuditi, da ustašem nikdar ne zmanjka streliva, čeprav se jim je že v večih krajih odvzelo. Bulgari se posebno od Angležev, sevė na tihem, hujskajo, naj bi pričeli s Turčijo vojsko, zato pa jih tudi ta država skrivoma podpira z denarjem in orožjem.

Naše mnenje je to, da bulgarski knez ne bode takoj pričel vojske s Turčijo, ker se boji za svoj itak jako črviv prestol. Sploh pa je Ferdinand veliki bojazljivec. Sedaj, ko bi moral stati v teh važnih trenutkih na čelu svoje vlade, biva od velike straže zasigurjen pred vsakim dinamitom v Euksinogradu, in pričakuje trepetaje, kaj se bode iz vsega skuhalo. V Bulgariji pa vre, da je groza. Ako se bode v kratkem začela vojska med Turčijo in med Bulgari, potem jo imajo gotovo najbolj zopet Angleži na vesti.

Nadalje moramo omeniti še to, da so začeli vlečiti tudi Serbi z Makedonci, kako se pa bodejo ti obnašali pri skoraj neizogibni vojski med Turki in Bulgari, tega seveda sedaj ne more še nihče povedati.

Miroljubni ljudje upajo, da bode jesen in njeno slabo vreme povzročilo mir v Makedoniji, ta nada pa je seveda, kakor hiša sezidana na pesek.

Nam Avstrijcem se ni bati seveda ničesar, ker Avstrija gotovo ne bode tako neumna, da bi žrtvovala le enega svojega vojaka radi balkanskih roparjev, morilcev in tatov.

Nekaj časa pozneje vrnil se je Grabež iz Čitalnice. Žena je že zopet spala, kar mu je bilo prav ljubo, in tiho se je skobacal v svoje gnezdo. Pa drugo jutro se je vsula ploha nanj. Najhujše mu je delo, da ni vedel, kaj je njegovo ženko razdražilo, vsled česar je že mislil, da se ji pošteno meša.

V soboto zvečer, ko je šel Grabež v farovž k župniku Kmetoguli glodat obilne ostanke od bogate gostije, katero je nanosilo verno ljudstvo za »sveti« misijon, prišel je zeleni zopet na obisk k milostlivej gospej dohtarci in sicer zopet v podobi njenega moža. Tokrat pa je vzel seboj neko zelo hudo mazilo, namreč bikovko in namazal z njo Grabeževki, ki ga je sprejela z ostrimi besedami in pekočimi klofutami, na hrbet in še malo niže vsa poglavja zakonskega katekizma.

Ko ga je že roka bolela, je rekel, da hoče jenjati, če mu obljubi ostati mirna in ljubeznjiva žena. Toda ona se je branila ko divja mačka, ga praskala po licu, vgriznila v usto, ščipala kamor je ravno dosegla in vpila: »Beda zabiti, si pač grozno neumen, ako misliš na ta način pri meni kaj opraviti! Na celem svetu ne najdeš palice, katera bi me prisilila, da bi postala možu pokorna ali morda celo mirna in tiha, kakor kakšen mutec. Čaj, bodem te že še naučila kozjih molitvic!« — Ura je zopet minila, in vrag je moral oditi, ne

Spodnje-štajerske novice.

Štajerski deželni zbor. Seje štajerskega deželnega zbora se bodejo dne 21. tega meseca zopet pričele.

Novo okrajno glavarstvo. Ministerstvo je odločilo, da se okraj Konjice loči od celjskega okraja in da bodejo od sihmal Konjice okrajno glavarstvo.

Sprememba poštnega imena. Pošta sv. Tomaž pri „Veliki Nedelji“ se bode od sihmal imenovala: Sv. Tomaž pri Ormožu.

Župnik v Cirkovcih obsojen. Pred kratkim je šla Marija Frangeš iz Zgornjih Jablanov k župniku Černejšeku v Cirkovcih in ga prosila, naj bi ji podpisal ubožno spričevalo, katero je rabila za svojega nezakonskega otroka. Poročali smo pred kratkim, kako je ta gospod neki drugi ženski raztrgal ubožno spričevalo, ne da bi ga podpisal. Mariji Frangeš pa ga ni raztrgal, tudi ne podpisal, pač pa je vzel razklina neko kači podobno cev iz gumija, katera je takozvani „bikovci“ jako slična in je žnjo ubogo prosilko natepel. Frangeš je zato župnika tožila, ker smo ji mi to svetovali. Dne 17. t. m. je bila o tem obravnava pri ptujski sodnji. Sodnik vpraša deklico: „No, kako je bila cela stvar?“ Nato odgovori Marija Frangeš: „Gospod sodnik, jaz sem prišla v farovž in sem prosila, da bi mi gospod župnik ubožno spričevalo podpisali; podpisali pa so mi ga z cevjo, katero imajo sedaj v roki (župnik je prinesel svoj „krdabač“ k sodnji) na mesto na papir, na hrbet.“ Župnik je seveda tajil, toda dokazalo se mu je, da je v svojem zagovarjanju lagal. Kazen: Župnik Černejšek mora plačati 20 kron kazni, Mariji Frangeš 23 kron za bolečine in vse sodnijske stroške. Zdaj pa še najkdo trdi, da ta župnik ni poštenjak, ko pa tako skrbi za uboge. „Blagor jim, ki so usmiljenega srca.“ Radi bi pa vendar vedeli, ali se za otroke, katerim so farske kuharice matere, župniki pa samo strici, tudi tako v farovžih podpisujejo spričevala?

Ptujski nemška šola. Veliko važnost, katero ima poduk v nemškem jeziku so hvala Bogu spoznali kmetje ptujске okolice. Nad 150 slo-

da bi bil kaj opravil.

Vem, da bi nobeden izmed cenjenih bralcev ne hotel biti drugo jutro v Grabeževi koži. Zbadala in brcala ga je neusmiljeno, čeravno ji je prisegel, da ne ve, zakaj se huduje, in čeravno je klical vse svetnike božje za pričo, da je popolnoma nedolžen.

Drugi dan se je peljal doktor Grabež s kaplanom Deviškasmrt na mladeniški shod. Njegova boljša zakonska polovica se ta večer niti vlegla ni. Na mizo je nanosila več takih reči, s katerimi bi bila mogla tudi najstarejšemu biku omehčati trdo glavo.

Glasno se je nasmejala, ko so se eno uro pred polnočjo odprla vrata in je skočil v sobo zeleni, pa ne več v dohtarjevi podobi, marveč v svoji satanski uniformi: z dolgimi rogov, ognjenimi očmi, velikim repom in s parklji na nogah.

»Oj ti norček ti!« pozdravila ga je dohtarca, »ali meniš, da sem majhen otrok, ker me hočeš s to pustno obleko prestrašiti? Ne boš Jože: Prišel si prepozno. Nikdar ne plešem, kakor ti godeš!«

In od mize so začele frčati nad ubogega vraga razne trde in robate reči, da je večkrat zagledal vse zvezde. Kar prestrašil se je. Nikoli se mu ni še prigodilo, da bi se kateri

venskih kmečkih starišev je prosilo za sprejem svojih otrok v te šole. Radi tega so se morale klopiti v nemških šolah nove klopi, sploh različne šolske potrebe. Ker seveda mestna občina ni nikakor obvezana skrbeti za otroke ljudskih občin, in ker ni imel mestni šolski svet radi ljudskih otrok na 1000 kron izdatkov, določilo se je, da mora vsak otrok, kateri pride iz drugih šol v ptujске nemške šole, plačati za celo leto 8 kron šolnine. No, manjša šolnina se pa vendar ni mogla uvesti. Kmetje kar radi plačajo teh 8 kron in nekoč se je izrazil nek gospodar iz okolice: „100 K tudi rad plačam, samo ako mi sprejmete dečka v nemško šolo.“ Sedaj še vam hočemo neko zanimivo resnično dogodnico povedati. Neki železniški sluga iz Hajdinja, kateri ima več otrok, je poslal na mestni šolski svet prošnjo, glasečo se samo nekako tako le: „Sprejmite mojega otroka v mestno nemško šolo, ker se v Hajdinski šoli ne nauči ničesar, posebno pa ne nemškega.“ Mestni šolski svet je poslal to prošnjo na Hajdinski občino, da bi pozvedel še druge, za sprejem dotičnega otroka potrebne reči. Kar naenkrat pa pride dotični železniški čuvaj povedat, da ga je poklical mogoč nadučitelj Podobnik pred sebe, da bi ga tam prosil odpuščanja, ker ga je z dotično prošnjo razžalil, sicer bi ga moral tožiti. Gospod Podobnik kaj je tukaj razžaljenje? Toraj tako se prizadevajo občine in nadučitelji zabraniti slovenskemu ljudstvu nemški poduk? Je vredno, da si zapomnimo g. Podobnik!

V srajci je odbežala. Neka Forstnerič, stara kakih 20 let iz Bukovec pri Ptujju, je prišla pred kratkim v neko ptujsko prodajalno za žganje in je zahtevala tam pol litra ruma in prosila naj natakatarica svoto za rum zapiše, trdeč da gospoda prukaterem ona (Forstnerič) služi ni doma, in da bode ta že poplačal račun. Natakatarica je dekli gospodov verjela in jej izročila zahtevano pijačo. Par ur po neje pa je prišla Forstnerič nazaj in je zahtevala zopet pol liter ruma. Ker je bila tedaj druga natakatarica v prodajalni, se je zopet njeni želji ustregla. Ko pa je natakatarica zapisala v knjigo tudi to svoto

človek njega ne zbal, ko se mu je prikazal v pravi podobi. Od samega strahu spustil je od sebe nek hud žvepljeni duh, da je dohtarca jela kašljati ter zbežal iz sobe in Grabežev hiše.

Hitro potem so se zbrali nad mestom temni oblaki, ter bliskalo in grmelo je, kakor bi se bližal sodnji dan. Z groznim treskom švignil je velikanski blisk v kovačevo hišo. Kovač so kar otrpneli, kakor bi se bili spremenili v golo kameje. le kovačica je zavpila: »Jezus, Marija! vdarilo je.«

Mojster pa je zapazil na tleh pri peči kos raztrganega papirja. Hitro se je pripognil, ga pobral in vtaknil v žep. Bil je to jako važen list, ničesar družega, nego s krvjo podpisana pogodba (kontrakt), katerega mu je zdaj hudobec vrnil.

Kadar so možje pozneje v krčmi govorili o hudih ženskah in tožili svoje zakonsko gorje, pridjal je kovač vsakokrat svoj govorom nekaj »paprake« ter vsakokrat rekel: »Huda žena je najhujša stvar na svetu, nje še vrag ne more poboljšati!« in vedel je prav dobro, zakaj je tako pravil. Ko se je polno vračal domu, božal si je svoj trebuh, ki je zopet lepo narasel in mrmral tiho: »Huda žena je strašanska nesreča; za menupa je bila velika sreča, ker bi me bil zeleni drugače davno vzel.«